

KARTA PRZEDMIOTU OFEROWANEGO W SZKOLE DOKTORSKIEJ

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	w j. polskim	Prawne i etyczne uwarunkowania działalności naukowej		
			w j. angielskim	Legal and ethical conditions of scientific activity		
Przynależność do grupy przedmiotów	Warsztat badacza					
Koordynator przedmiotu	dr hab. Piotr Radzewicz, prof. uczelni					
Jednostka realizująca	Wydział Administracji i Nauk Społecznych	Dyscyplina/y naukowa*	wszystkie			
Poziom kształcenia	Kształcenie doktorantów	Semestr	zimowy			
Język zajęć	polski					
Forma zaliczenia:	zaliczenie na ocenę	Sumaryczna liczba godzin w semestrze	30	Sumaryczna liczba ECTS	2	
Minimalna liczba uczestników	12	Maksymalna liczba uczestników	-	Dostępność dla studentów	Tak	
Typ zajęć		Wykład	Ćwiczenia audytorijne	Ćwiczenia projektowe	Laboratorium	Seminarium
Liczba godzin zajęć	tygodniowo	2	—	—	—	—
	łącznie w semestrze	30	—	—	—	—

* nie dotyczy warsztatu badacza

1. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych. Zajęcia są adresowane do szerokiego grona słuchaczy, którzy są zainteresowani proponowaną tematyką.

2. Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest przygotowanie do pracy badawczej z perspektywy zasad etycznych i prawnych, które z tą pracą nierozdzielnie się wiążą, oraz kształtowanie postaw etycznych i społecznych badacza. Podczas zajęć omówione zostaną m.in.: idea uniwersytetu, konstytucyjna zasada wolności badań naukowych, pojęcie etosu naukowego, zasady i wartości etyczne w pracy naukowej, zasady deontologii naukowców, pojęcie tzw. nauki przemysłowej, pojęcie pseudonauki i związane z tym zjawiskiem zagrożenia, wpływ czynników zewnętrznych — polityki, przemysłu i biznesu na sposób prowadzenia działalności badawczej. Podjęte zostaną także zagadnienia praktyczne, których świadomość powinien mieć każdy pracownik naukowy (m.in. podstawy prawa własności intelektualnej, rzetelność w procedurach grantowych, przygotowanie wniosku grantowego w konkursach NCN, otwarty dostęp do publikacji, zjawisko tzw. drapieżnych czasopism, aktualne zasady ewaluacji jakości działalności naukowej).

3. Treści programowe (dla każdego typu zajęć oddzielnie)

Wykład

- O idei uniwersytetu.
- Konstytucyjne i konwencyjne standardy wolności badań naukowych.
- Etos naukowy.
- Odpowiedzialność moralna naukowców za rezultaty badań.
- Przemysł, biznes i polityka — zewnętrzne czynniki oddziałujące na badania naukowe.
- Zasady i wartości etyczne w kodeksach etycznych i procedurach grantowych.
- Pseudonauka i jak sobie z nią radzić.
- O patologii życia naukowego: casus Trofima Łysenki i „modne bzdury”.
- Podstawowe zagadnienia ewaluacji jakości działalności naukowej i oceny dorobku pracownika naukowego.
- Projekt badawczy w Narodowym Centrum Nauki — od teorii do praktyki.
- Własność intelektualna — podstawowe pojęcia i zasady.
- Dodatkowe tematy dotyczące prawnych i etycznych aspektów działalności naukowej wybrane po konsultacjach z doktorantami.

Laboratorium

—
---

4. Efekty uczenia się			
Rodzaj efektu	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się w SD PW	Sposób weryfikacji efektów uczenia*
Wiedza			
W01	Doktorant nabywa wiedzę o aktualnych prawnych, etycznych i ekonomicznych aspektach prowadzenia działalności badawczej w jej społecznym i aksjologicznym kontekście. Potrafi rozróżnić naukę od pseudonauki.	SD_W4, P8S_WK	test lub praca domowa (esej)
W02	Doktorant nabywa wiedzę o ewolucji prawnych i etycznych uwarunkowań działalności naukowej w kontekście zmian cywilizacyjnych i współczesnych przemian społecznych.	SD_W1, P8S_WK	test lub praca domowa (esej)
W03	Doktorant nabywa wiedzę o aktualnie obowiązujących zasadach ewaluacji działalności naukowej, w tym m.in. podstawach prawa własności intelektualnej, otwartego dostępu do publikacji, reguł wyboru odpowiednich publikatorów do prezentacji wyników badań. Zna główne źródła finansowania badań naukowych.	SD_W5, P8S_WG, P8S_WK	test lub praca domowa (esej)
Umiejętności			
U01	Potrafi prowadzić działalność naukową zgodnie z prawem i etyką naukową, rozumie wymogi rzetelności w badaniach naukowych i procedurach grantowych.	SD_U7, P8S_UO	test lub praca domowa (esej)
U02	Doktorant stosuje podejście krytyczne w pracy twórczej, a jednocześnie jest świadomy znaczenia tzw. kompetencji miękkich dla skutecznego funkcjonowania w zespołach badawczych.	SD_U7, P8S_UO	test lub praca domowa (esej)
U03	Doktorant potrafi skorzystać z procedur ubiegania się o środki finansowe na badania w konkursach NCN, aby podjąć lub kontynuować swoje projekty naukowe.	SD_U7, P8S_UO	test lub praca domowa (esej)
U04	Doktorant potrafi dostosować swoje praktyki publikacyjne do obowiązujących wymogów ewaluacji jakości działalności naukowej.	SD_U7, P8S_UO	test lub praca domowa (esej)
Kompetencje społeczne			
K01	Doktorant nabywa kompetencje społeczne polegające na stosowaniu zasad etycznych i prawnych w praktyce działalności naukowej. Doktorant nabywa kompetencje polegające na rozpoznawaniu szerszego społecznego kontekstu prowadzonych badań. Potrafi wyznaczyć granice działalności badawczej wynikające z odpowiedzialności etycznej za rezultaty badań oraz z nakazu poszanowania prawa własności intelektualnej.	SD_K2, P8S_KK SD_K3, P8S_KO SD_K5, P8S_KR	test lub praca domowa (esej)

* dozwolone sposoby weryfikacji efektów uczenia się: egzamin; egzamin ustny; kolokwium pisemne; kolokwium ustne; ocena projektu; ocena sprawozdania; ocena raportu; ocena prezentacji; ocena aktywności w trakcie zajęć; prace domowe; test

5. Kryteria oceny

Podstawą zaliczenia przedmiotu będzie materiał omówiony podczas zajęć. Doktorant będzie mógł wybrać pisemny sprawdzian w postaci testu z pytaniami jednokrotnego wyboru albo przygotowanie eseju na jeden z tematów poruszanych podczas zajęć. Temat eseju proponuje doktorant po konsultacji z wykładowcą. W wypadku ograniczenia funkcjonowania uczelni wynikającego z pandemii COVID-19 pisemny sprawdzian będzie miał formę zdalną i zostanie przeprowadzony za pomocą formularza elektronicznego w aplikacji Microsoft Forms.

6. Literatura

Literatura podstawowa:

1. K. Twardowski, O dostojeństwie uniwersytetu, [w:] Lwowskie wykłady akademickie. Wykłady o idei uniwersytetu, t. 1, Kęty 2018;
2. R. Merton, Nauki i demokratyczny ład społeczny, [w:] Teoria socjologiczna i struktura społeczna, Warszawa 1982;
3. J. Ziman, Społeczeństwo nauki, Warszawa 1989;
4. J. Woleński, Dwa pojęcia nauki: metodologiczne i socjologiczne, Polska Akademia Umiejętności. Prace Komisji Historii Nauki 2009, tom IX;
5. Kodeks Narodowego Centrum Nauki dotyczący rzetelności badań naukowych i starań o fundusze na badania;
6. Europejska Karta Naukowca.

Literatura uzupełniająca:

1. Etyczne i prawne granice badań naukowych, red. W. Galewicz, Kraków 2013;
2. L. Morawski, Państwo prawa, filozofia publiczna i odpowiedzialność moralna naukowców, Archiwum Filozofii Prawa i Filozofii Społecznej 2014, z. 2;
3. A. Sokal, J. Bricmont, Modne bzdury: o nadużywaniu pojęć z zakresu nauk ścisłych przez postmodernistycznych intelektualistów, Warszawa 2004;
4. W. Galewicz, O etyce badań naukowych, Diametros nr 19 (marzec 2009);
5. J. Ortega y Gasset, Misja uniwersytetu, Znak, Rok XXX, 1978, nr 6;
6. Stanowisko 1/2020 Komitetu Etyki w Nauce Polskiej Akademii Nauk dot. etycznych aspektów upowszechniania poglądów naukowych;
7. Dokumentacja konkursów Narodowego Centrum Nauki: Opus i Preludium;
8. J. Woleński, Nauka i nienauka. Problem demarkacji, Przegląd Filozoficzny — Nowa Seria 2004, nr 3.

7. Nakład pracy doktoranta niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się**

Lp.	Opis	Liczba godzin
1	Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim wynikające z planu	30
2	Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim w ramach konsultacji, egzaminów, sprawdzianów itp.	10
3	Godziny pracy samodzielnej doktoranta w ramach przygotowania do zajęć oraz opracowania sprawozdań, projektów, prezentacji, raportów, prac domowych	5
4	Godziny pracy samodzielnej doktoranta w ramach przygotowania do egzaminu, sprawdzianu, zaliczenia	15
Sumaryczny nakład pracy doktoranta		60
Liczba punktów ECTS		2

** 1 ECTS pracy = 25-30 godzin nakładu pracy doktoranta (np. 2 ECTS = 60 godzin; 4 ECTS = 110 godzin)